

Г. І. Мельник,

канд. філол. наук,

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,

доцент кафедри української мови

ОНИМИ У СТРУКТУРІ ІДІОСТИЛЮ Є. МАЛАНЮКА (НА МАТЕРІАЛІ ЗБІРКИ «ПЕРСТЕНЬ І ПОСОХ»)

Статтю присвячено з'ясуванню ролі і питомої ваги власних назв у структурі ідіостилю Є. Маланюка, здійсненому на матеріалі збірки поезій «Перстень і посох» Є. Маланюка. Доведено, що онімікон досліджуваного автора максимально яскраво відображає його картину світу, виявляє значеннево-ціннісні пріоритети авторського світобачення, реалізовані через відповідний спектр онімних маркерів, що дає підстави казати про власні назви як потужний складник індивідуального стилю поета.

Ключові слова: оніми, ідіостиль, Є. Маланюк, онімічні розряди.

У сучасній лінгвостилістиці дослідження ідіостилю (ідіолекту) майстрів художнього слова – актуальна проблема, оскільки дає змогу не лише поглибити знання про інваріантний субстрат національної ментальності, втілений в оригінальності мовних експлікацій (А. Білецький, І. Білодід, Л. Мацько, О. Пономарів, С. Єрмоленко, Н. Іваницька, В. Чабаненко, Ю. Шерех), а й з'ясувати увесь спектр індивідуальних світоглядних та естетичних домінант, репрезентованих розмаїттям авторських інтерпретацій континуального простору (І. Бабій, А. Башук, Г. Губарева, Т. Дехтярьова, Л. Костецька, О. Лихачова, С. Нестерук, С. Перкас, В. Пустовіт, Т. Саяпіна, Л. Федорчук, Л. Чернявська та ін.). У цьому аспекті дослідники переважно зосереджували свою увагу на аналізі апеллятивної лексики і практично не брали до уваги онімний компонент ідіостилю попри доведену науковцями вагомість онімів у функціонуванні та організації ментального лексикону (О. Карпенко), а отже, й ідіостилю, де вони виступають головними компонентами психоструктурного комплексу особистісного сприйняття світу.

Мета статті полягає в з'ясуванні ролі і питомої ваги власних назв у структурі ідіостилю, проведеному на матеріалі збірки поезій «Перстень і посох» Є. Маланюка. Для реалізації поставленої мети вирішено такі завдання: розкрито роль онімних компонентів у структурі ідіолекту поета; систематизовано весь комплекс онімних маркерів у досліджуваній збірці Є. Маланюка; встановлено обсяг кожного онімного розряду; з'ясовано семантичне та стилістичне навантаження вжитих поетом власних назв; виокремлено новаторські прийоми використання власних назв у творчості поета.

Об'єктом дослідження є ідіостиль Євгена Маланюка. Предметом безпосереднього вивчення є оніми в поетичній збірці «Перстень і посох» Є. Маланюка як провідні компоненти його ідіостилю. Матеріал дослідження – увесь комплект онімів, наявний у досліджуваних поезіях. Усього у збірці було нараховано 80 власних назв, ужитих 97 разів.

Застосування конкретних методів дослідження зумовлено метою й завданнями статті та специфікою предмета дослідження. Було використано як загальні дослідницькі методи (спостереження, індуктивно-дедуктивний метод, аналіз та синтез фактичного матеріалу), так і власне лінгвістичні, зокрема зіставний аналіз онімних складників у художніх текстах Є. Маланюка; описовий метод з його основними прийомами інвентаризації та класифікації мовних одиниць. Застосовано також елементи компонентного та стилістичного аналізу для встановлення значеннєвої та функційно-стилістичної специфіки онімних трансформацій у художніх контекстах.

Наукова новизна статті полягає в тому, що у ній поєднано вивчення поетичного ідіостилю та власних назв як його потужного складника; здійснено лінгвістичний аналіз не дослідженого раніше оригінального поетичного ідіолекту Є. Маланюка; встановлено та систематизовано лексико-семантичні та функційно-стилістичні особливості онімних домінант та відповідних периферійних зон у творчості поета, що увиразнило самотність його художнього мислення; розкрито роль онімікону в ідіолектному комплексі Є. Маланюка; зроблено висновки про необхідність урахування власних назв при визначенні ідіолектної специфіки.

Теоретичне значення статті полягає у поглибленні й удосконаленні деяких положень лінгвостилістики, зокрема пов'язаних із лінгвістичною кваліфікацією ідіолектних феноменів та роллю власної назви у структурі ідіостилю; в увиразненні специфіки художньо-естетичних характеристик поетичного слова й власної назви – насамперед.

Практична цінність. Матеріали статті можна використати у навчальному процесі при вивченні лексики та лінгвостилістики української мови, риторики, при читанні спецкурсів з ономастики, написанні курсових та дипломних робіт, наукових статей, а також на факультативних заняттях з української мови в загальноосвітніх школах. Висновки статті можуть прислужитися при укладанні словників мови письменників та оригінальної онімної лексики (словники конотативних онімів).

Збірка віршів «Перстень і посох» була впорядкована самим Євгеном Маланюком, але вийшла у Мюнхені через 4 роки після його смерті (16 лютого 1968 р.). Назва збірки перегукується з іншою – «Перстень Полікрата», на що вказує сам автор у своєму записнику: «Посох і перстень». Перстень післанництва, покликання, що звався перстнем Полікрата. Атени і Спарта» [6, с. 322]. Це роз'яснення Є. Маланюк писав для себе, тому воно не дуже прозоре. Тут **перстень** іще не на першому місці. З порядком компонентів цієї назви поет вагався довго. В одному з нотатників 16 грудня 1967 р. він записав: «Назва книжки «Перстень і посох». Нарешті вирішив. Але через день, 18

червня 1967 р., у тому ж нотатникові з'являється новий запис: «Назва книжки – «Посох і перстень» [6, с. 228, 229].

Усього у збірці було нараховано 80 власних назв, ужитих 97 разів. А їх розподіл між розрядами є унікальним для творчості Є. Маланюка. Найчастотнішими (більше половини) є топоніми – 43 у 53 ужитках. Друге місце посідають не антропоніми, а теоніми – 19 у 25 ужитках. Антропоніми тільки на третій позиції – 14 у 14 ужитках. Невелика кількість антропонімів підтверджує ту пекучу самотність Є. Маланюка, що була спричинена еміграцією і про яку так часто і боляче говорив поет в останній період своєї творчості. Решта онімичних розрядів представлені одним чи двома прикладами, проте астроніми і зооніми у збірці взагалі відсутні.

Топонімів у збірці найбільше. Найуживанішим з них є гідронім **Синюха**, яка з'являється чотири рази [4, с. 586, 595, 598 двічі], причому в солідній компанії: «*Десь Вісла, Синюха, і скелі, і плеса*» [4, с. 595], порівнюється з Дніпром: «*Синюха ж, по-осінньому сталева, / Широка, повновода і прудка / Пливе маєстатично-величава, / Немов Дніпро*» [4, с. 598]. Двічі згадуються в збірці серед українських топонімів тільки **Київ** (один раз у возвеличувальному зіставленні: «*Він у високім ладі поєднав / Олександрію, Спарту і Атени*» [4, с. 567], а ще раз – описовою формою, яку подано не дуже прозоро, але досить чітко: «*Та феніксом із попелу вставав / Господнього Архистратига город*», тим паче, що кількома рядками на тій же сторінці вище маємо: «*На Київ накидалась хижка згряя*» [4, с. 569], з ужитком прямої назви) і **Дике Поле** (як вороже оточення); можна говорити і про вжиток двох назв **Дніпра**, але це – різні назви. Поряд із найменням **Дніпро**, вже наведеним вище, згадується, коли поет говорить про глибоку давнину, також ім'я **Борисфен**, що вважається давнішим, а є лише південним, засвоєним грецькими поселенцями від скіфів [2, с. 63–64; 7, с. 4–11], пор.: «*І Борисфен широкий / Всміхавсь міцними барвами вітрил*» [4, с. 568]; з європейських – **Париж** і **Мозель**, причому цей останній онім називає ліву притоку Рейну (у Франції є й департамент з такою назвою), що протікає з Франції до Німеччини, по-різному наголошуючись у цих двох країнах: «*Мозель тим часом змінюється у Мозель – / У Францію переллявсь краєвид*» [4, с. 559]; з-за меж Європи: **Гіперборея** – цією античною назвою поет позначає азіатську Північ Росії, **Схід** і **Атлантик**. Остання назва – прийнята в Європі форма найменування Атлантичного океану. Поет неодноразово використовує цю форму, позначаючи так Атлантичний океан, і **Балтик** – замість Балтійське море. А ось назви, вживані (чи дані) слов'янами у рідномовній формі, цього суфікса -ик не знають: «*Коло Білого моря / навіть ночі – білі, / Коло Чорного – чорні навіть дні*» [4, с. 560; це епіграф вірша «Безсоння», авторство якого належить самому Маланюкові]. Утім, онім **Чорне море** (чи прикметник **чорноморський**) уживається у віршах поета дуже рідко: панує **Понт**, а один раз зустрілася форма **Евксін**.

У збірці «Перстень і посох» неукраїнських європейських, українських і позаєвропейських топонімів приблизно однакова кількість, із зростанням лише на одну-дві назви: 13, 14, 16. В останній групі американських назв тільки дві із США – визнані поетом як прийнятні **Ніагара** й **Онтаріо** (вони є, разом з Бродвеєм, і в попередній збірці «Серпень»). Як відомо, поет у США мешкав і працював. У Канаду лише полетів для відвідин тамтешніх українців. Канада йому сподобалася більше – звідти він привіз у віршах три топоніми, та ще й у зближенні їх з українськими: «*Саскачевань звучить як Саксагань, / Херсонський степ – як прерії Альберти*» [4, с. 581]. У першому випадку поет вказує на схожість самих назв, їх звучання, а в другому – на схожість позначуваних назвами об'єктів. Пор. ще: «*І серце згадувало у знеможі / Ту провесну й далекий Вінніпег*» [4, с. 587].

Оніми є активним і вагомим складником ідіостилю Євгена Маланюка. Він дуже уважний і до їх добору, і до їх входження в контекст, дуже часто через порівняння, метафору чи інший троп. Пор. частий ужиток відомих топонімів у переносному значенні для виділення улюблених місць або природних явищ: *«Той єдиний мій Рим – подарунок природи, / Ту єдину державу води і лісів, / Що вмирає у жовтні і в березні сходить, / І панує все літо в подібній красі»; «...Все, все очікує грози, / Доба задихано конає. / Тремтять всесвітні терези, / І мла клубиться над Сінаєм»* [4, с. 574, 575]. У заголовку вірша **«Campus Martius»** фігурує топонім – назва площі в давньому Римі, де відбувалися вибори та спортивні ігри. За коментарем М. Старовойта [10, с. 645] вона означає «Мертве поле» (так і у виданнях М. Неврлого [3, с. 434] та Л. Куценка: «Поле мертвих» [5, с. 200]), а насправді – «Марсове поле», узагальнено – «поле бою». Латинською мовою «мертвий» – mortuus, а не martius. І це прекрасно знав Євген Маланюк, який включив названий вірш у розділ «Поле бою» і сказав про це в його останньому рядкові. Вірш має епіграф з Юрія Липи: *«Державо, ти була як вогненна злива. / Державо, прощай»* і присвячений трагічній і героїчній боротьбі України за незалежність у 1917–1920 рр.: *«Державо, ти була як мстивий привид / Або й примара неживих століть. / Твої роки тривали майже мить / [...] / І королів тобі вдавали блазні. / [...] / Державо, ти була, як поле бою»* [4, с. 578]. Топонім, як бачимо, вживається образно, переходить з Риму до України, означає більше час, ніж простір (отже, набуває рис хрононіма), а щодо простору він значно розширюється, охоплюючи всю Україну.

Істотно, але цілком закономірно змінює свій сенс ойконім **Вавилон**: *«В очах від Вавилону – чорно. / На каторзі жорстоких віршів / Так тяжко душить слово-жорно»* [4, с. 601]. Цей вірш, написаний у 1933 р., не називає давнього **Вавилону** чи взагалі якогось поселення, а означає «багатолюдність», «різномовність» (тому й Вавилон, де було багато людей і де, за легендою, будували вежу до неба, а Бог для порушення цієї справи послав на людей багатомовність). В аспекті ж поетичної творчості **Вавилон** набуває ще тонкіших психологічних нюансів, пор. *«слово-жорно»*. Семантичні відтінки, поетичні конотації, потрібні для даного тексту, з'являються практично в усіх ужитих поетом онімах, лише їх обсяг має дуже різні масштаби. Так твориться ідіостиль Євгена Маланюка з активною участю власних назв.

Антропоніми у збірці «Перстень і посох» не є частотними – лише 14 у 14 ужитках. Умовно поділяємо їх на три групи – українські, європейські та позаєвропейські. Українських антропонімів тут лише 5. Це сусід ще по Херсонщині – до речі, з яскравим козацьким прізвиськом **Низькодуб** [4, с. 598]; згадка про карпатські відвідини, створена в 1966 р.: *«Час зупинився, і ми / Завмерли з малою Катрею»* [4, с. 609]; звернення до Миколи Зерова, якого тоді давно не було на світі: *«Миколо Зерове, втративши сина, / Ти спромігсь написати сонет»* [4, с. 607]. Маланюк натякає, що сам він на смерть дружини написати сонет не зміг. Ще одне ім'я – великого і славетного князя Ярослава Мудрого – подане так: *«Олегів щит, чи Святославів меч, / Чи ярославна мудрість Ярислейфа / Гримітиме навік в гучних віках»* [4, с. 567]. Ім'я князя – явно слов'янське, українське: Ярослав < «ярий до слави». Але Маланюк твердо дотримувався варязької концепції побудови руської державності, яка тоді панувала. Дослідження сучасних учених, передусім О. Трубачова [13, 12 та ін.] і В. Скляренка [9 та ін.], ґрунтовно довели помилковість варязької гіпотези, хоч не заперечують варязької участі у побудові Княжої Русі. Ось тому поет виразно слов'янське ім'я намагається пов'язати зі скандинавськими мовами (пор. шведське ім'я Leif, датське та норвезьке

ім'я Olaf [1, с. 142, 185, 275]). Зрозуміло, що цю інтерпретацію імені Ярослава Мудрого Є. Маланюк узяв з праці якогось скандинавіста.

У наведеному вище тексті Є. Маланюка звертає на себе увагу значна кількість прикметників, похідних від імен: **Олегів, Святославів**, структурно помилкове, але дуже привабливе **ярославна** (мудрість). Запис з малої літери (а не великої, як **Олегів**) для уникнення поплутання зі славнозвісною **Анною Ярославною**. Такий потяг до відонімічних прикметників спостерігається в усій збірці. Пор.: «*А бідний Чомбе у Парижі чекає Петлюриноного кінця*» [4, с. 602]. Пор. ще: «*О, сократична важкосте й простото, / Піфагорейська музико душі, / Затиснута в евклідовськїм двоохмір'ї*» [4, с. 567].

Останній, п'ятий, український антропонім теж вимагає докладнішого розгляду, бо йдеться про непряму описову натякаючу (переважно – метафоричну) назву, якими поет у цій збірці скористався не один раз: «*Безсонна засміється підсвідомість / І нагадає той Закон Огня, / Що про нього заповідав Відомий: / – «А коли ні, то проклинать / І світ запалити!»*» [4, с. 593]. Крім цих уславлених Шевченкових слів вірш цей має й епіграф: «*Дивуєшся, чому не йде / Апостол...*» – теж усім знаний, але все одно підписаний: «*Т. Ш. (5.XI.1860)*». З цього бачимо, що читач будь-якого рівня безпомилково розшифрує: **Відомий** – це Шевченко. Вважаємо лексему **Відомий** онімом, оскільки вона пишеться з великої літери і виконує функцію антропоніма – номінує людину.

Європейських антропонімів шість. П'ять з них – це митці або їх витвори. Митець – композитор **Шопен**, який не раз з'являється у віршах Маланюка, персонажі та витвори – **мадам Боварі**, також **Кармен і Навсіка**, що волею автора перемістилися в Україну (тобто вжиті як метафори), і ще одна метафора з елементом самокритики **джоконди**, що перетворює персонаж (і богиню) шляхом запровадження множини з оніма в апелятив: «*Відавав на терзання уста / Джокондам і афродітам*» [4, с. 556]. Описові назви у вигляді метафоричного зіставлення типу «*Кармен волинська*», «*понтійська Навсіка*» [4, с. 587, 614], що переносять персонаж з Іспанії на Волинь чи з «Одісеї» в Придніпров'я, тобто називають якихось українок, відомих поетові, але невідомих читачеві, наявні в усій творчості Маланюка. Його асоціативне україноцентричне мислення раз у раз поєднує наймення відомої неукраїнської особи з відтопонімним українським прикметником, що в результаті називає якусь людину, відому авторові, але невідому читачеві, навіть дослідникові. Здогадки тут будувати, спираючись на мемуари, документи, можна, але певності досягти важко.

З усієї Європи згадується лише один політик: «*Зродив вождів – дрібну плебейську шваль / Вошивих душ, що бабраються в слині, – / Це в час, коли рокоче Муссоліні*» [4, с. 588]. Муссоліні в 1921 р., коли був написаний цей сонет, міг своїм «рокотом» викликати симпатію, що й маємо у творі. Але ж вірш опубліковано в 1972 р., коли Муссоліні став фашистом, поплічником Гітлера ще 27 років тому, 1945 р. був повішений за ноги італійськими партизанами.

З-поза меж Європи Є. Маланюк обирає 3 антропоніми: **Кемаль, Чомбе та Батий**. Кемаль Ататюрк, що зробив з Оттоманської імперії цілком прийнятну республіку, і досі залишається в бронзі, в пошані: «*Пече очима бронзовий Кемаль*». Не на чужині, а у себе в Африці «*бідний Чомбе*», що й собі хотів шмат влади відірвати, був убитий, а потім розчинений у ванні з сірчаною кислотою: «*А бідний Чомбе у Парижі чекає Петлюриноного кінця*» [4, с. 602]. Діяч-лиходій Батий згадується в такому контексті: «*Тисячостопий тупіт орд Батия / [...] / Все ближче гул... Історія смеркає*» [4, с. 570].

Докладний розгляд антропонімів збірки показує, що сучасників у ній поет не згадує. Найближчий хронологічно, мабуть, – знищений більшовиками **Зеров**, з яким Маланюкові особисто познайомитися не довелося. Можна лише здогадуватися, яку страшенну самотність переживав майстер, перебуваючи у вимушеній еміграції і сумуючи за Україною.

У збірці «Перстень і посох» Є. Маланюк вжив два ідеоніми: **Закон Огня** та **біблія**. Розглянемо статус ужитого Маланюком і процитованого вище виразу **Закон Огня**. У фізиці та ряді інших наук існують формулювання на взірць **перший** (другий, третій) **закон Ньютона, закон Ома, закон Гаусса** тощо [10, с. 58, 59, 61, 325, 349], які мають точні словесні й формульні визначення і в яких використані власні назви – прізвища видатних учених, що відкрили відповідні закони. Але самі ці вирази не є власними назвами. А ось неточний і дуже яскравий виведений Євгеном Маланюком з тексту Тараса Шевченка **Закон Вогню** є сильним онімом-неологізмом: «*Безсонна засміється підсвідомість / І нагадає той Закон Огня, / Що про нього заповідав Відомий: / – «А коли ні, то проклинає / І світ запалити!»*» [4, с. 593]. У поезії «Минають дні, минають ночі...», з якої й узято цитований уривок, Кобзар промовляє милитву до Бога: «*Не дай спати ходячому, / Серцем замирати / І гнилою колодою / По світу валятись. / А дай жити, серцем жити / І людей любити...*». Бажання горіти серцем до кінця життя і є той Закон Вогню, про який ідеться в Є. Маланюка.

Другий ідеонім **біблія** метафорично вказує на час, у якому жив, творив і боровся поет. У контексті він перетворюється на загальну назву, що підтверджує написання з малої літери: «*З страшної біблії доби*» [4, с. 594].

Отже, відбиток неповторного, різьча самотність ідіолекту лягла на всю поетичну творчість Євгена Маланюка, всі оніми вказують на його унікальність. Індивідуально-авторський стиль, не увиразнений помітною кількістю яскраво дібраних, доречних власних назв, у досліджуваного поета просто немислимий. Оніми є одним з вагомих складників письменницького ідіостилу, це доведено відповідним аналізом збірки поезій «Перстень і посох».

У поета немає випадкових, факультативних власних назв. Усі ретельно дібрані й мають істотне художнє навантаження в тексті, виконуючи не лише роль локально-темпорального чи особистісного ідентифікатора, а й ілюструючи широкий спектр образних перетворень, що сягають неповторної метафорики, де найяскравіше вирізняється антропоморфна метафора, та високого символічного переосмислення. Семантичний аналіз онімів свідчить про наскрізне конотативне забарвлення практично кожного використаного в контексті оніма, де переважно активується його семантико-експресивний компонент, максимально поглиблюючи усталений, звичний сенс власної назви й уналежнюючи кожний онім до неповторного Маланюкового ідіостилу.

Найголовнішим образом для усієї творчості Маланюка виступає Україна, її доля, хоч саме ця назва не є найчастотнішою: вона іноді табується, представляється широкою амплітудою перифрастичних модифікацій, проте так чи інакше присутня в кожному вірші поета.

З'ясовано, що онімна насиченість, діапазон та перспективи образних перетворень використаних автором власних назв визначаються не лише мовними вподобаннями поета, його лінгвоментальними стратегіями, але й екстралінгвальними факторами, до яких у даному випадку уналежнюємо тривале перебування Є. Маланюка в еміграції, його складні стосунки з представниками влади колишнього СРСР, що й позначилося на використанні власних назв у творчості видатного українського письменника.

Отже, онімікон Є. Маланюка максимально яскраво відображає авторську картину світу, виявляє значеннєво-ціннісні пріоритети його світобачення, реалізовані через відповідний спектр онімних маркерів, що дає підстави казати про власні назви як потужний складник у структурі індивідуального стилю і Є. Маланюка зокрема, й у феномені ідіолектного комплексу взагалі.

Література

1. *Гиляревский Р. С., Старостин Б. А.* Иностранные имена и названия в русском тексте : справочник. [3-е изд.]. М. : Выс. школа, 1985. 303 с.
2. *Карпенко Ю. А.* Днепр. *Востоchnoукраинский лингвистический сборник.* Донецк : ДонГУ, 1994. Вып. 1. С. 63–65.
3. *Маланюк Є.* Земна Мадонна. Вибране. Братислава, Пряшів, Лондон: Б. в., 1991. 464 с.
4. *Маланюк Є.* Поезії. Львів : Фенікс, 1992. 680 с.
5. *Маланюк Є.* Невичерпальність : поезії, статті : [для ст. шк. віку]. [2-е вид.]. К. : Веселка, 2001. 318 с.
6. *Маланюк Є.* Нотатники (1936–1968) / [біогр. нарис, вступні статті, підготовка текстів, упоряд. та прим. Л. Куценка]. К. : Темпора, 2008. 335 с.
7. *Мельник М. Р.* Інтерпретація хрононімів у романі «Маруся Чурай» Ліни Костенко. *Культура народів Причорномор'я.* 2009. №167. С. 66–70.
8. *Мудрова Н. В.* Мовна гра як засіб поетики власних назв : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук. Горлівка, 2008. 18 с.
9. *Німчук В. В.* Дніпро-Славута. *Давньоруська ономастична спадщина в східнослов'янських мовах :* зб. наук. праць. К. : Наук. думка, 1986. С. 4–11.
10. *Павленко Ю. Г.* Начала фізики : учебник. [3-е изд.]. М. : Экзамен, 2007. 862 с.
11. *Склярєнко В. Г.* Русь і варяги: історико-етимологічне дослідження. К. : Довіра, 2006. 119 с.
12. *Старовойт М.* Примітки. *Є. Маланюк. Поезії.* Львів : Фенікс, 1992. С. 615–646.
13. *Суперанская А. В.* Имена: история и современность. М. : Таус, 2007. 270 с.
14. *Трубачев О. Н.* В поисках единства. М. : Наука, 1992. 186 с.
15. *Трубачев О. Н.* К истокам Руси: наблюдения лингвиста М. : Международный фонд письменности и культуры, 1993. 68 с.

References

1. Gilyarevskiy, R. S. (1985), *Foreign names and titles in the Russian text: a reference book* [*Inostrannye imena i nazvaniya v russkom tekste : spravochnik*], Moscow, 303 p.
2. Karpenko, Yu. A. (1994), *Dnieper* [*Dnepr*], East Ukrainian linguistic collection, Vol. 1, pp. 63–65.
3. Malaniuk, Ye. (1991), *Earth Madonna. Selected* [*Zemna Madonna. Vybrane*], Bratislava, Priashiv, London, 464 p.
4. Malaniuk, Ye. (1992), *Poems* [*Poezii*], Lviv, 680 p.
5. Malaniuk, Ye. (2001), *Exhaustion : poetry, articles* [*Nevycherpalnist : poezii, statti*], Kiev, 318 p.
6. Malaniuk, Ye. (2008), *Notaries (1936–1968)* [*Notatnyky (1936–1968)*], Kiev, 335 p.

7. Melnyk, M. R. (2009), *Interpretation of chrononyms in Lina Kostenko's novel «Marusia Churai»* [Interpretatsiia khrononimiv u romani «Marusia Churai» Liny Kostenko], *Kultura narodov Prychernomoria*, № 167, pp. 66–70.

8. Mudrova, N. V. (2008), *Language game as a means of poetics of proper names* [Movna hra yak zasib poetyky vlasnykh nazv], *Horlivka*, 18 p.

9. Nimchuk, V. V. (1986), *Dnieper-Slavuta* [Dnipro – Slavuta], *Davnoruska onomastychna spadshchyna v skhidnoslovianskykh movakh* : zb. nauk. prats, Kiev.

10. Pavlenko, Yu. H. (2007), *The beginning of physics : a textbook* [Nachala fiziki : uchebnyk], Moscow, 862 p.

11. Skliarenko, V. H. (2006), *Rus and Varangians: historical and etymological research* [Rus i variahy: istoryko-etymolohichne doslidzhennia], Kiev, 119 p.

12. Starovoit, M. (1992), *Notes* [Prymitky], Ye. Malaniuk. Poezii, Lviv, pp. 615 – 646.

13. Superanskaya, A. V. (2007), *Names: history and modernity* [Imena: istoriya i sovremennost'], Moscow, 270 p.

14. Trubachev, O. N. (1992), *In search of unity* [V poiskakh edinstva], Moscow, 186 p.

15. Trubachev, O. N. (1993), *To the origins of Russia: the observations of the linguist* [K istokam Rusi: nablyudeniya lingvista], Moscow, 68 p.

Г. І. Мельник,

*Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова,
кафедра украинского языка*

ОНИМЫ В СТРУКТУРЕ ИДИОСТИЛЯ Е. МАЛАНЮКА (НА МАТЕРИАЛЕ СБОРНИКА «ПЕРСТЕНЬ И ПОСОХ»)

Статья посвящена определению роли и удельного веса собственных имён в структуре идиостиля, осуществлённому на материале собрания поэзий «Перстень и посох» Е. Маланюка. Доказано, что онимикон Е. Маланюка максимально ярко отображает авторскую картину мира, выявляет смыслово-ценностные приоритеты авторского мировоззрения, реализованные через соответствующий спектр онимичных маркеров, что даёт основания говорить о собственных именах как мощной составляющей в структуре индивидуального стиля Е. Маланюка.

Ключевые слова: онимы, идиостиль, Е. Маланюк, онимические розряды.

H. I. Melnyk,

*Odesa National I. I. Mechnikov University,
Department of the Ukrainian language*

ONYMS IN THE STRUCTURE OF E. MALANYUK'S IDIOSTYLE (BASED ON COLLECTION “RING AND STAFF”)

The research of writer's idiolect (idiolect) is an actual problem in modern linguistics. The scientists have mostly focused on the analysis of appellative lexis and haven't taken into account the onymic component of idiolect.

The purpose of the article is to find out the role and importance of proper nouns in the structure of idiolect used in the book of poems “Ring and Staff” by E. Malanyuk. To achieve this objective the tasks as follows have to be raised: to denote the role of onymic components in the structure of idiolectic complex; to systemize the whole complex of onymic markers in

the investigated collection of poems; to establish the extent of each onymic frame; to figure out semantic and stylistic features of the proper names used by the poet.

The research object is E. Malanyuk's idiostyle. The subject of study are onyms in the book of poems "Ring and Staff" by E. Malanyuk which serves as the main component of his idiostyle.

The collection of poems "Ring and Staff" had been structured by E. Malanyuk himself, but it was issued 4 years after his death (16th February, 1968).

The collection counts 80 proper names which were used 97 times, in total. Their division between frames is unique both for Malanyuk and the whole poetry. Toponyms are the most frequently used ones (more than a half – 43 times in 53 pieces). Theonyms (not anthroponyms) come second (19 in 25). Anthroponyms come third (14 in 14). The rest of onyms are represented by one or two examples, though astronoms and zoonoms are absent in the collection. The collection issued by T. Salyha contains 61 pages in total. This means that one page contains 1,3 onyms.

There are just 5 Ukrainian anthroponyms and 6 European ones – they are artists or their works. There are many toponyms in the book. It contains almost the same number of toponyms: 13 European non-Ukrainian, 14 Ukrainian, and 16 non-European (only 2 of them are American ones).

The poet doesn't use occasional, optional proper names. They were carefully selected and have significant artistic meaning in text. The semantic analysis of onyms reflects through connotative meaning nearly of all onyms used in the context, where its semantic and expressive component is activated, deepening the sustainable meaning of proper name and fitting every onym to unique Malanyuk's idiostyle.

Key works: onyms, idiostyle, E. Malanyuk, onymic frames.